Lietas Nr. A420180424
A42-00339-25
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0731.A420180424.7.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025. gada 31. jūlijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ilze Butkus,

piedaloties pieteicējam /Persona A/, pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei Jeļenai Alfejevai, atbildētājas Latvijas Universitātes pārstāvei /Persona B/ un trešajai personai /Persona C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par Latvijas Universitātes Akadēmiskās šķīrējtiesas 2024. gada 10. jūnija lēmuma Nr. 1-54/8 un Latvijas Universitātes Medicīnas un veselības zinātņu profesoru padomes 2023. gada 11. decembra lēmuma Nr. 19-90.2/24 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Universitāte izsludināja atklātu konkursu uz astoņām tenūrprofesūras amata vietām dažādās zinātnes nozarēs.

Latvijas Universitātes Medicīnas un veselības zinātņu profesoru padome (turpmāk – Profesoru padome) ar 2023. gada 11. decembra lēmumu Nr. 19-90.2/24 un Nr. 19-90.2/25 tenūrprofesora amatā medicīnas bāzes zinātņu, tai skaitā farmācijas, nozarē ievēlēja trešo personu /Persona C/, nevis pieteicēju /Persona A/.

Ar Latvijas Universitātes Akadēmiskas šķīrējtiesas (turpmāk – Akadēmiskā šķīrējtiesa) 2024. gada 10. jūnija lēmumu Nr. 1-54/8 atstāts negrozīts Profesoru padomes 2023. gada 11. decembra lēmums Nr. 19-90.2/25, ar kuru pieteicējs nav ievēlēts amatā. Tajā norādīts, ka konkurss jau sākotnēji tika izsludināts uz tenūrprofesora amata vietu medicīnas bāzes zinātņu, tai skaitā farmācijas, nozarē (visās apakšnozarēs), nevis medicīnas un veselības zinātņu nozaru grupā – precīzijas medicīnā. Zinātnes nozares formulējums atbilst Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumu Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm” pielikuma 3.1. apakšpunktā noteiktajam. Zinātnes nozare tika skaidri norādīta Tenūrprofesūras vietas konkursa nolikuma 1. punktā, kā arī šī nolikuma 2. pielikuma “Latvijas Universitātes tenūrprofesūras darba uzdevumi” 1. punktā. Pieteicējs ar attiecīgajiem dokumentiem bija iepazinies, tāpēc nepamatoti atsaucas uz informatīvajos paziņojumos un sludinājuma tekstā pieļauto pārrakstīšanās kļūdu. Arī process, kura laikā atlases komisija apkopoja vērtēšanas rezultātus un sniedza viedokli par pieteicēja atbilstību attiecīgajai tenūrprofesūras vietai, kā arī Profesoru padome novērtēja pretendentus un ievēlēja amatā trešo personu, ir atbilstošs normatīvajos aktos paredzētajai kārtībai.

[2] Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par Akadēmiskās šķīrējtiesas 2024. gada 10. jūnija lēmuma Nr. 1-54/8 un Profesoru padomes 2023. gada 11. decembra lēmuma Nr. 19-90.2/24 atcelšanu. Pieteikumā ietvertā argumentācija vairākkārt papildināta un precizēta, norādot turpmāko.

[2.1] 2023. gada 7. novembrī Latvijas Universitāte mainīja 2023. gada 31. oktobrī izsludinātā konkursa nolikumu, nosakot, ka darbā tiek aicināts tenūrprofesors medicīnas bāzes zinātņu, tai skaitā farmācijas, nozarē (visās apakšnozarēs), nevis medicīnas un veselības zinātņu nozaru grupā – precīzijas medicīnā, kā tas bija iepriekš. Tas būtiski mainīja konkursa noteikumus un mērķi, atļaujot tajā piedalīties personām, kam nav augstākās medicīniskās izglītības. Konkursa noteikumi tika mainīti tikai tāpēc, lai amats tiktu trešajai personai.

[2.2] Ne Augstskolu likumā, ne Ministru kabineta noteikumos, ne citos tiesību aktos nav minēts tenūrprofesora amats, tāpēc to var interpretēt dažādi un, izvēloties pretendentu, nevar izslēgt patvaļīgu rīcību, subjektīvismu. Profesoru padomei, pieņemot lēmumu, ir zināma novērtējuma brīvība, tomēr novērtējums nedrīkst balstīties uz nepatiesiem, nepilnīgiem vai ar lietu nesaistītiem faktiem un patvaļīgiem apsvērumiem. Atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 25. februāra noteikumu Nr. 129 "Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtība" 7. punktam nozaru padomes profesoru novērtējums un tā pamatojums bija jānorāda attiecīgajā lēmumā. Konkrētajā gadījumā pamatojums nav tāds, kas ļautu pārliecināties un atzīt Profesoru padomes lēmuma tiesiskumu.

[2.3] Tenūrprofesoru amatā varēja ievēlēt atlases komisija, nevis Profesoru padome.

[2.4] Vairāki Profesoru padomes locekļi atradās interešu konflikta situācijā un nevarēja balsot par trešo personu, jo trešā persona bija Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Domes priekšsēdētāja un attiecīgie Profesoru padomes locekļi bija šīs institūcijas locekļi. Līdz ar to trešajai personai nebija balsu vairākuma.

[2.5] Pieteicējs bija vērtējams augstāk nekā trešā persona, jo viņam bija augstāks Hirša indekss, lielāka pieredze, viņš ir daudzu starptautisko kongresu organizators, kā arī vairāku grāmatu un publikāciju autors. Pieteicēja specializācija un izglītība vairāk atbilst konkursa prasībām un arī konkursa izsludināšanas mērķiem un uzdevumiem, jo pieteicēja specialitāte, zinātniskais grāds, kā arī zinātniskā un pedagoģiskā pieredze ir saistīta ar medicīnu, bet trešā persona ir bioloģe. Neievēlot pieteicēju amatā, viņš ir diskriminēts.

[3] Rakstveida paskaidrojumā Latvijas Universitāte lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Trešā persona rakstveida paskaidrojumu nav sniegusi.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz iepriekš minētajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka tie Profesoru padomes locekļi, kas bija arī Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Domes locekļi, par trešo personu nedrīkstēja balsot, jo bija viņas pakļautībā. Morālo kaitējumu pamatā saistīja ar neievēlēšanu amatā. Vērsa uzmanību, ka uz Profesoru padomes sēdi tika uzaicināts tikai trīs dienas pirms tās un šī iemesla dēļ bija spiests priekšlaikus atgriezties no komandējuma Taivānā. Norāda, ka netika uzaicināts uz Akadēmiskās šķīrējtiesas sēdi. Atbildot uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, precizēja, ka par vakanci uzzināja 2023. gada 31. oktobrī, tostarp no Latvijas Universitātes mājaslapā publicētās informācijas. Apstiprināja, ka ir iepazinies ar Latvijas Universitātes mājaslapā publicēto ziņu, sludinājuma tekstu un arī ar nolikumu. Skaidroja, ka pēc pāris dienām sarunā ar vienu no Profesoru padomes locekļiem uzzinājis, ka neesot neviena kandidāta medicīnā, un tika aicināts pieteikties. Pēc šīs sarunas, mainot zinātnes nozari, tika izmainīti konkursa noteikumi, proti, vairs netika prasīta augstākā medicīniskā izglītība. Tādā veidā tika radīta iespēja konkursā piedalīties trešajai personai, kas pēc pieteicēja rīcībā esošās informācijas ir bioloģe un strādā farmācijā. Uzskata, ka profesoru padome nav pienācīgi ņēmusi vērā katra pretendenta devumu. Norāda, ka Profesoru padomei, balsojot aizklāti, katrs tās loceklis varētu paust savu viedokli, bet, balsojot atklāti, tas nebija iespējams baiļu dēļ.

Latvijas Universitātes pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka pretendentam bija jābūt zinātņu doktora grādam – nebija prasības, lai pretendents būtu tieši medicīnas, bioloģijas vai farmācijas doktors. Trešā persona 2018. gadā tika ievēlēta par profesori medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijā, farmakoloģijas apakšnozarē. Trešajai personai ir Latvijas Zinātņu padomes eksperta tiesības medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijā, ko var pārbaudīt Latvijas Zinātņu padomes ekspertu datu bāzē. Tenūrprofesora ievēlēšanas procedūra ir reglamentēta Latvijas Universitātes profesūras tenūras nolikumā un tā tika ievērota. Atbildot uz tiesas uzdotajiem jautājumiem,

konkretizēja, ka visi dokumenti par trešās personas izglītību, kas bija iesniegti Latvijas Universitātē, tika iesniegti arī tiesā. Par to, kā tika secināts, ka abu pretendentu darba rezultāti atbilst visām prasībām, bet trešās personas darbs vairāk atbilst darba uzdevumiem, plašākus komentārus nekā norādīts debašu protokolos sniegt nevarēja.

Trešā persona pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Latvijas Universitātes norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka Zviedrijā ieguva doktora grādu medicīnā. Atbilstoši tolaik spēkā esošajai kārtībai tas tika nostrificēts kā doktora grāds bioloģijā. Apstiprināja, ka profesionālās izglītības šai jomā nav. Paskaidroja, ka, piesakoties vakancei, Hirša indekss bija 19, nevis 12, kā uzskata pieteicējs. Medicīnas fakultātes dome ir koleģiāla institūcija, kurā domes priekšsēdētājam ir tāda pati balss kā visiem citiem.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par to, vai tenūrprofesora amatā tika tiesiski ievēlēta trešā persona, nevis pieteicējs.

[7] Pieteicējs apgalvo, ka konkursa laikā tika mainīta zinātnes nozare, kurai pretendenti aicināti pieteikties. Pieteicēja ieskatā, Latvijas Universitāte sākotnēji darbā aicināja tenūrprofesoru medicīnas un veselības zinātņu nozaru grupā – precīzijas medicīnā, nevis medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijā, visās apakšnozarēs. Latvijas Universitāte tam nepiekrīt, konsekventi skaidrojot, ka zinātnes nozare nav mainīta.

Tiesa konstatē, ka ar Latvijas Universitātes Senāta 2023. gada 30. oktobra lēmumu Nr. 2-3/89 (*lietas 23. lapa*) nolemts izsludināt atklātu konkursu tenūrprofesora amata vietai medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijā. Zinātnes nozare tāpat formulēta gan norādē par lēmumam pievienoto Tenūrprofesūras vietas konkursa nolikumu, gan pašā nolikumā (*lietas 24. lapa*), gan tā 2.pielikumā (*lietas 26. lapa*). No minētā izriet, ka pretēji pieteicēja norādītajam Latvijas Universitātes mērķis jau no paša sākuma ir bijis aicināt darbā tenūrprofesoru medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijā, visās apakšnozarēs.

Latvijas Universitātes mājaslapā sākotnējā un arī vēlāk papildinātajā (*lietas 15. lapa*) ziņā norādīts, ka darbā tiek aicināts tenūrprofesors medicīnas un veselības zinātņu nozaru grupā – precīzijas medicīnā. Sludinājuma (*lietas 28.–29. lapa*) tekstā sākumā norādīts, ka Latvijas Universitāte izsludina konkursu uz tenūrprofesūras amata vietu medicīnas bāzes zinātnēs, tai skaitā farmācijas nozarē, visās apakšnozarēs, bet tālāk minēts, ka Latvijas Universitāte aicina darbā tenūrprofesoru medicīnas un veselības zinātņu nozaru grupā – precīzijas medicīnā.

Kontekstā ar ziņā un sludinājumā norādīto, tiesa ņem vērā Latvijas Universitātes pieteicējam vairākkārt skaidroto, ka Latvijas zinātnes nozaru grupas, zinātnes nozares un apakšnozares ir noteiktas Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumu Nr. 595 "Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm" pielikumā. No minētā pielikuma 3. punktā norādītā izriet, ka "Medicīnas un veselības zinātnes" ir zinātnes nozaru grupas nosaukums. No minētā pielikuma 3.1. apakšpunktā norādītā izriet, ka "Medicīnas bāzes zinātnes, tai skaitā farmācija" ir zinātnes nozares nosaukums. Tāda zinātnes nozare kā "Precīzijas medicīna" normatīvajā aktā nav minēta. Tādējādi nekādas izmaiņas attiecībā uz zinātnes nozari nav konstatējamas.

Ar Latvijas Universitātes rektora 2023. gada 7. novembra rīkojumu Nr. 1-4/466 (*lietas 16. lapa*) Personālvadības departamentam uzdots angļu valodā publicētajā sludinājumā redakcionāli precizēt informāciju par terminu "valsts valoda", kā arī pagarināt pieteikumu iesniegšanas termiņu līdz 2023. gada 21. novembrim. Līdz ar to arī šis dokuments nekādā veidā neapstiprina to, ka konkursa laikā būtu mainīta zinātnes nozare.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka jau no paša sākuma darbā tika aicināts tenūrprofesors medicīnas bāzes zinātnē, tai skaitā farmācijā, visās apakšnozarēs. Lietas materiālos esošā informācija atbilst tai, kas atrodama internetā, un apstiprina, ka nekādas izmaiņas attiecībā uz zinātnes nozari nav veiktas.

[8] Pieteicējs nav apmierināts ar to, ka konkursā tika atļauts piedalīties trešajai personai, kurai nav ārsta kvalifikācijas un kura ir bioloģijas, nevis medicīnas doktore.

Tiesa neatstāj bez ievērības, ka pieteicēja iebildumos trūkst konsekvences. No vienas puses, pieteicējs uzsver, ka konkursa prasības tika pielāgotas tā, lai trešā persona tām atbilstu. No otras puses, pieteicējs tomēr

akcentē, ka pieteicēja ir bioloģe un viņai jebkurā gadījumā vajadzēja pretendēt uz tenūrprofesora amata vietu bioloģijā, nevis medicīnā.

Tiesa ņem vērā, ka iestāde bauda rīcības brīvību, nosakot kritērijus konkrēta amata pretendentiem. Iestādes rīcības brīvību ierobežo vispārējās vienlīdzības prasība konkursa procedūras ietvaros, kā arī prasība pēc iestādes objektivitātes un patvaļas aizlieguma, izvirzot kritērijus amata pretendentiem. Savukārt pats amata pretendentu izvērtēšanas process, kritēriji, pēc kuriem tiek vērtēta pretendentu atbilstība izvirzītajām prasībām ietilpst iestādes rīcības brīvības ietvaros. Tiesa ir tiesīga izvērtēt tikai lēmuma pieņemšanas procedūru un pretendentiem izvirzītos kritērijus, ciktāl tie attiecas uz pareizu tiesību normu piemērošanu. Tiesa var izvērtēt vienīgi to, vai pretendentiem izvirzītie kritēriji ir objektīvi un nav patvaļīgi. Tiesas kompetencē neietilpst konkrētu pretendentu atbilstības izvērtējums pēc būtības (sal. sk., piem., *Senāta 2019. gada 15. oktobra lēmuma lietā Nr. SKA-1535/2019,ECLI:LV:AT:2019:1015.SKA153519.3.L, 10. punktu*).

Kā tiesa konstatēja šī sprieduma iepriekšējā punktā, konkursa kritēriji tā laikā netika mainīti, attiecīgi nav secināms, ka tie būtu jebkādā veidā pielāgoti trešās personas interesēm.

Latvijas Universitātes pārstāve tiesas sēdē skaidroja, ka ir prasība pēc zinātņu doktora grāda, bet nav prasības, lai pretendents būtu tieši medicīnas, bioloģijas vai farmācijas doktors. Pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzēja tiesas sēdē vērsa uzmanību uz Augstskolu likuma 28. panta pirmajā daļā noteikto, ka profesors ir savā nozarē starptautiski atzīts speciālists, kas veic mūsdienu līmenim atbilstošu pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades darbu un nodrošina augstas kvalitātes studijas attiecīgajā zinātnes vai mākslas apakšnozarē. Ņemot vērā šajā tiesību normā noteikto, pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzēja norādīja, ka prasība pēc doktora grāda nav aplūkojama atrauti no zinātnes nozares.

Tiesa ņem vērā, ka gan pieteicējs, gan trešā persona jau pirms pieteikšanās tenūrprofesora amata vakancei bija profesori Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē, tāpēc vispārīga atsaukšanās uz Augstskolu likuma 28. panta pirmo daļu pati par sevi nekādā veidā neliecina, ka šī tiesību norma būtu piemērota nepareizi.

Tiesa par būtisku uzskata arī to, ka pretendentiem uz tenūrprofesora amatu ir izvirzīti vairāki kritēriji. Saskaņā ar Latvijas Universitātes profesūras tenūras nolikuma 5.1. apakšpunktu uz tenūrprofesūru var pretendēt persona, kurai ir zinātņu doktora grāds. Atbilstoši Latvijas Universitātes profesūras tenūras nolikuma 5.2. apakšpunktam uz tenūrprofesūru var pretendēt persona, kura ir nozarē starptautiski atzīts speciālists, kurš veic mūsdienu līmenim atbilstošu zinātniskās pētniecības, zināšanu vai tehnoloģiju pārneses darbu. Tādējādi kritērijs, kas attiecas uz zinātnes nozari, ir aplūkojams citā kontekstā, nekā to dara pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzēja.

Pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējas argumenti par to, ka prasība pēc doktora grāda nav aplūkojama atrauti no zinātnes nozares, ir acīmredzami saistīti ar faktu, ka trešā persona ir bioloģijas, nevis medicīnas doktore. Trešā persona tiesas sēdē šajā sakarā skaidroja, ka Zviedrijā ieguva doktora grādu medicīnā, bet atbilstoši tolaik spēkā esošajai kārtībai Latvijā tas tika nostrificēts kā doktora grāds bioloģijā. Tiesa konstatē, ka lietas materiāli apstiprina trešās personas sniegtos paskaidrojumus. Proti, no Latvijas Zinātnes padomes 2002. gada 28. oktobra izziņā Nr. 04/01-107 (*lietas 107 .lapa*) norādītā izriet, ka trešajai personai Zviedrijā piešķirtais grāds *Doctor of Philosophy* ir pielīdzināts Latvijas Republikas bioloģijas zinātņu doktora (Dr. biol.) grādam. Trešās personas svešvalodā iesniegtajā dokumentā (*lietas 105. lapa*) ir ietverts teksts "MEDICINE DOKTORSEXAMEN (Med dr)". Atbilstoši Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2003. gada 10. februāra publikācijā skaidrotajam bioloģijas zinātņu doktora grāds tiek piešķirts tādās zinātnes nozarēs kā bioloģija, medicīna, pārtikas zinātne, vides zinātne. Attiecīgi nav gūstams apstiprinājums tam, ka nozarei atbilstošs būtu vienīgi doktora grāds medicīnā, kā tas noprotams no pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējas paustajiem apsvērumiem.

Apkopojot norādīto, tiesa nekonstatē, ka pretendentiem būtu izvirzīta prasība pēc ārsta kvalifikācijas, kā arī zinātniskā doktora grāda medicīnā, un ka šādu prasību neizvirzīšana būtu pretrunā tiesību normām.

[9] Pieteicēja ieskatā Profesoru padomes lēmums ievēlēt amatā trešo personu, nevis viņu, ir patvaļīgs, jo tenūrprofesora amats neesot reglamentēts tiesību aktos un Profesoru padomes lēmumu pamatojums nav tāds, kas ļautu pārliecināties un atzīt to tiesiskumu.

Saskaņā ar Augstskolu likuma 15.[1] panta 5. punktā noteikto Senāts nosaka prasības ievēlēšanai akadēmiskajos amatos un akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijus. Latvijas Universitātes Senāts ir apstiprinājis Latvijas Universitātes profesūras tenūras nolikumu (*lietas 56.–57. lapa*) un Tenūrprofesūras vietas konkursa nolikumu (*lietas 24.–27. lapa*). Nolikumos ir noteiktas prasības tenūrprofesora amata pretendentiem un vērtēšanas kritēriji. Līdz ar to pieteicēja iebildums, ka tenūrprofesora amats nav reglamentēts tiesību aktos, nav pamatots.

Pieteicējs arī nepamatoti uzskata, ka, lai noskaidrotu lēmuma pamatojumu, tiesai kā liecinieki bija jāizsauc Profesoru padomes locekļi vai vismaz jāpieprasa papildu informācija. Administratīvā procesa likuma 150. panta otrā daļa paredz, ka iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā. Arī minētā likuma 250. panta otrā daļa paredz, ka tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā. Tas nozīmē, ka pārsūdzētā lēmuma pamatojuma papildināšana tiesvedības laikā vairs nav iespējama, jo lietā tiek vērtēts tikai pārsūdzētā lēmuma tiesiskums.

Profesoru padome lēmumu ir pieņēmusi 2023. gada 11. decembra sēdē, Profesoru padomes locekļiem debatējot, uzklausot pretendentus, savā starpā apspriežoties un visbeidzot balsojot. Tiesu praksē ir atzīts, ka koleģiālas institūcijas balsojums attaisno zināmas atkāpes no tradicionālā uzskata par administratīvajā aktā ietveramo pamatojumu. Jo sevišķi šādā gadījumā akceptējams, ka administratīvā akta pamatojums var būt norādīts ne tikai konkrētajā dokumentā – lēmumā, bet arī jebkurā citā dokumentā, kas ir ņemts vērā administratīvajā procesā un kas atspoguļo iestādes viedokli par pieņemto lēmumu (sal. sk.*Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 30. marta sprieduma lietā Nr. A420211219,ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0330.A420211219.5.S, 7. punktu*).

Profesoru padomes 2023. gada 11. decembra lēmumā Nr. 19-90.2/24 (*lietas 77. lapas otra puse*), ar kuru amatā ievēlēta trešā persona, ir atsauce uz debašu protokolu Nr. 19-90.3/24 (*lietas 75. lapas otra puse*), savukārt lēmumā Nr. 19-90.2/25 (*lietas 19. lapas otra puse*), ar kuru pieteicējs nav ievēlēts amatā, ir atsauce uz debašu protokolu Nr. 19-90.3/25 (*lietas 17. lapas otra puse*). Tātad dokumenti, kuros atspoguļots profesoru padomes viedoklis, ir arī debašu protokoli.

Abos debašu protokolos tika norādīts, ka abu pretendentu darba rezultāti atbilst visām prasībām, bet trešās personas darbs vairāk atbilst darba uzdevumiem.

Saskaņā ar profesoru padomes 2023. gada 11. decembra debašu protokolā Nr. 19-90.3/25 norādīto sēdes dalībnieki ir atzīmējuši, ka pieteicēja darba rezultāti atbilst pieprasītajam līmenim. Publicēti 55 SCOPUS citētie raksti, Hirša indekss līdzinās 15. Pieteicējs ir piedalījies 17 projektu izpildē, recenzējis 46 promocijas darbus un rakstu manuskriptus. Pieteicējs piesaistījis 1,2 miljonus*euro* finansējumu saviem pētījumiem. Tikpat labi ir arī pedagoģiskā un organizatoriskā darba rezultāti. Pieteicējs plāno pētīt galvenokārt psoriāzes, atopiskā dermatīta un kontaktdermatīta problēmas. Pieteicējs uzskata, ka ļoti liela nozīme ir kongresu organizēšanai un vieslektoru piesaistei. Atbildot uz komisijas locekļa uzdoto jautājumu par labākajiem sasniegumiem, pieteicējs norāda uz publikāciju *New England Journal of Medicine* un patentu psoriāzes ārstēšanas metodei.

Atbilstoši profesoru padomes 2023. gada 11. decembra debašu protokolā Nr. 19-90.3/24 norādītajam sēdes dalībnieki ir atzīmējuši, ka trešās personas darba rezultāti atbilst pieprasītajam līmenim. Publicēti 44 SCOPUS citētie raksti, Hirša indekss līdzinās 19. Trešā persona ir piedalījies 12 projektu izpildē, recenzējusi 19 promocijas darbus un rakstu manuskriptus. Trešā persona piesaistījusi 1,3 miljonus*euro* finansējumu saviem pētījumiem. Tikpat labi ir arī pedagoģiskā un organizatoriskā darba rezultāti. Atbildot uz komisijas locekļa uzdoto jautājumu par labākajiem sasniegumiem, trešā persona norāda uz aptamēru izpētes rezultātiem. Atbildot uz komisijas locekļa jautājumu par pētījumu rezultātu praktisko pielietošanu, trešā persona norāda, ka viņas grupa ir iesaistījusies urīnpūšļa vēža un cukura diabēta pētījumos.

Administratīvā procesa likuma 9. pantā nostiprinātais patvaļas aizlieguma princips paredz, ka administratīvo aktu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem.

Ievērojot minēto, tiesa nevar piekrist pieteicējam, ka Profesoru padomes pieņemtie lēmumi būtu patvaļīgi un tiem trūktu pamatojuma. Lai arī pamatojums nav izvērsts, tas kopumā ir saprotams – ir norādīts apsvērums,

kādēļ pieņemts konkrētais lēmums, kā arī būtiskākie fakti, kas ņemti vērā šo apsvērumu izdarot.

[10] Tālāk tiesa pārbaudīs pieteicēja iebildumus, kas attiecas uz piemērotākā pretendenta izraudzīšanos.

Šajā lietā jau ir atzīts, ka līdzīgi kā valsts dienesta lietās, arī tenūrprofesora ievēlēšanas procesā iestādei pastāv novērtējuma brīvība, kas līdz ar to ierobežo tiesas kontroli. Proti, tiesai ir tiesības izvērtēt, vai iestāde nav pieļāvusi acīmredzamas kļūdas novērtējumā vai būtiskus procesuālos pārkāpumus (*Senāta 2025. gada 13. maija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-585/2025,ECLI:LV:AT:2025:0513.A420180424.6.L, 3. punkts*). Arī pieteicējs norāda, ka profesoru padomei lēmuma pieņemšanā ir zināma novērtējuma brīvība, uzsverot, ka tās izmantošanā nedrīkst pieļaut kļūdas – novērtējums nedrīkst balstīties uz nepatiesiem, nepilnīgiem vai ar lietu nesaistītiem faktiem un patvaļīgiem secinājumiem. Līdz ar to ir pārbaudāmi šie pieteicēja norādītie aspekti.

Pieteicējs, atsaucoties uz savu specialitāti, izglītību, kā arī zinātnisko un pedagoģisko pieredzi, uzskata, ka tieši viņa darbs vairāk atbilst darba uzdevumiem. Argumentē, ka viņam ir augstāks Hirša indekss. Uzsver, ka ir daudzu starptautisku kongresu organizators, kā arī vairāku grāmatu un publikāciju autors.

Tiesa no debašu protokoliem konstatē, ka pieteicēja Hirša indekss bija 15, bet trešajai personai – 19. Pieteicējs tiesas sēdē apstiprināja, ka viņa Hirša indekss bija 15. To apstiprina arī pieteicēja tiesā iesniegtais CV (*lietas 239.–241. lapa*). Trešā persona tiesas sēdē norādīja, ka viņas Hirša indekss bija 19. Ne pieteicējs, ne trešā persona nav norādījusi uz apstākļiem, kas liecinātu par to, ka debašu protokolos norādītais Hirša indekss būtu kļūdains. Attiecīgi tiesai nav pamata secināt, ka pieteicējam bija augstāks Hirša indekss nekā trešajai personai.

No debašu protokolos norādītā izriet, ka ir vērtēts abu kandidātu zinātniskais un pedagoģiskais darbs, kā arī ar to saistītais organizatoriskais darbs. Ir aspekti, kuros labākus rezultātus sasniedzis pieteicējs (piemēram, vairāk publicēti SCOPUS citētie raksti), bet ir arī tādi aspekti kuros labākus rezultātus sasniegusi trešā persona (piemēram, lielāks Hirša indekss). No minētā izriet, ka pieteicējs nav visos aspektos acīmredzami pārāks par trešo personu. Tiesa nekonstatē, ka, pieņemot lēmumu par to, kuru pretendentu ievēlēt amatā, Profesoru padome būtu ierobežota izlemt, kuriem aspektiem dodama priekšroka.

Administratīvā procesa likuma 6. pantā nostiprinātais vienlīdzības princips paredz, ka, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus (pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem, – atšķirīgus lēmumus) neatkarīgi no administratīvā procesa dalībnieku dzimuma, vecuma, rases, ādas krāsas, valodas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības, izglītības, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem. Kā jau tiesa konstatēja iepriekš, lēmums ir pamatots ar to, ka pastāv atšķirīgi faktiskie apstākļi, tāpēc vienlīdzības principa pārkāpums nav konstatējams. Pieteicējs nav norādījis uz apstākļiem, kas liecinātu par atšķirīgu attieksmi, balstoties uz kādu no aizliegtajiem kritērijiem, tāpēc nav konstatējama arī diskriminācija.

Apkopojot minēto, tiesai nav pamata atzīt, ka Profesoru padome, izvēloties piemērotāko pretendentu, būtu pieļāvusi acīmredzamas kļūdas.

[11] Pieteicēja ieskatā, Profesoru padome, pieņemot lēmumus, ir pieļāvusi vairākus būtiskus procesuālos pārkāpumus.

Pieteicējs iebilst pret to, ka trešo personu tenūrprofesora amatā ir ievēlējusi Profesoru padome, nevis atlases komisija. Atbilstoši Augstskolu likuma 33. panta otrajā daļā noteiktajam pretendentu profesora vai asociētā profesora amatā ievēlē attiecīgās nozares profesoru padome. Tenūrprofesūras vietas konkursa nolikuma (*lietas 24. lapa*) 5.4. apakšpunktā ir noteikts, ka tenūrprofesūras pretendentu sākotnējo vērtēšanu Latvijas Universitātes tenūras nolikumā un šajā nolikumā paredzētajā kārtībā veic atlases komisija. Latvijas Universitātes profesūras tenūras nolikuma (*lietas 56.–57. lapa*) 16. punktā ir noteikts, ka atlases komisija pretendentu iesniegtos dokumentus un vērtēšanas rezultātus nosūta attiecīgās nozares profesoru padomei. Pretendentu uz tenūrprofesūras vietu Latvijas Republikas un Latvijas Universitātes normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ievēlē attiecīgās nozares profesoru padome. Tādējādi nevienas tiesību normas pārkāpums šajā sakarā nav konstatējams.

Pieteicējs uzskata, ka vairāki Profesoru padomes locekļi atradās interešu konflikta situācijā, jo trešā persona bija Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Domes priekšsēdētāja un vairāki Profesoru padomes locekļi bija šīs institūcijas locekļi. Pieteicēja ieskatā, bijušais Latvijas Universitātes rektors ir vienojies ar trešo personu iespaidot Profesoru padomes locekļus. Tiesas sēdē, atbildot uz Latvijas Universitātes pārstāves uzdoto jautājumu, pieteicējs atzina, ka šis viņa pieņēmums nav balstīts pierādījumos. Atbilstoši pieteicēja tiesas sēdē sniegtajiem skaidrojumiem viņa pārliecība par interešu konfliktu balstās tajā, ka domes locekļi atrodas domes priekšsēdētāja pakļautībā. Tiesa šādam pieteicēja apgalvojumam negūst apstiprinājumu, jo viņa paša tiesai sniegtā informācija (*lietas 236. lapa*) apliecina, ka dome ir koleģiāla lēmējinstitūcija. Tiesa norāda, ka interešu konflikts ir definēts likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1. panta 5. punktā. Atbilstoši šajā tiesību normā skaidrotajam interešu konflikts ir situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. No tās informācijas, ko ir sniedzis pieteicējs, nav saprotams, kā trešās personas ievēlēšana tenūrprofesora amatā varētu ietekmēt attiecīgo profesoru padomes locekļu, viņu radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. Pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus vai konkretizējis apstākļus, kurus tiesa šajā sakarā varētu pārbaudīt. Attiecīgi tiesa nekonstatē, ka kāds no profesoru padomes locekļiem lēmumu pieņemšanā būtu piedalījies prettiesiski.

Tiesas sēdē pieteicējs izteica vairākus komentārus un uzdeva vairākus jautājumus, kas bija saistīti ar Profesoru padomes sēdes organizēšanu, balsošanu un balsu skaitīšanu, bet nepaskaidroja, kādi pārkāpumi šajā sakarā vispār varētu būt pieļauti. No pieteicēja 2025. gada 9. jūlija lūgumā par liecinieka uzaicināšanu (*lietas 220. lapa*) ietvertās informācijas noprotams, ka viens no Profesoru padomes locekļiem esot mudinājis pieteicēju pieteikties konkursā un solījis atbalstīt. Tiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka arī tad, ja attiecīgais Profesoru padomes loceklis tik tiešām solīja pieteicēju atbalstīt, tas nevarēja tikt uztverts kā solījums balsot par pieteicēju. Pretējā gadījumā rastos nopietnas šaubas par šīs personas objektivitāti, jo būtu apsolīts balsot par pieteicēju, neatkarīgi no tā, ka vēl var pieteikties arī citi pretendenti.

Līdz ar to tiesa nav konstatējusi, ka Profesoru padome būtu pieļāvusi procesuālus pārkāpumus.

[12] Tiesas sēdē pieteicējs cita starpā norādīja, ka nav uzaicināts uz Akadēmiskās šķīrējtiesas sēdi un Akadēmiskā šķīrējtiesa ir vilcinājusies ar lēmuma pieņemšanu.

Tiesa šajā sakarā norāda, ka procesuālo tiesību normu pārkāpums ir jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu. Attiecībā uz privātpersonu procesuālais pārkāpums kļūst tiesiski nozīmīgs, ja tas ietekmēja vai varēja ietekmēt lēmuma saturu. Ja varēja, tas uzskatāms par būtisku (*Senāta 2006. gada 17. augusta sprieduma lietā Nr. SKA-386/2006 7. punkts*).

Konkrētajā gadījumā nav konstatējams, ka pieteicēja norādītais būtu varējis ietekmēt konkursa rezultātu.

[13] Pieteicējs ir paudis pārliecību, ka viņam nodarīts morālais kaitējums.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 93. pantā noteikto, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, vienlaicīgi var prasīt atlīdzinājumu (*pirmā daļa*). Ja administratīvo aktu vai faktisko rīcību var pārsūdzēt tiesā bez apstrīdēšanas vai ja zaudējumus vai kaitējumu nodarījusi augstāka iestāde apstrīdēšanas procesā, pieteikumā par administratīvā akta vai faktiskās rīcības pārsūdzēšanu vienlaicīgi var prasīt arī atlīdzinājumu (*otrā daļa*). Ja atlīdzinājums nav prasīts vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu, iesniegumu par atlīdzinājumu var iesniegt iestādei, kas nodarījusi zaudējumus vai kaitējumu. Atlīdzinājumu iestādei var prasīt, ja ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības (ir stājies spēkā augstākas iestādes lēmums, un tas nav pārsūdzēts, ir stājies spēkā tiesas spriedums vai arī tiesvedība lietā ir izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282.panta 7.punktu) (*trešā daļa*).

Dienu pirms tiesas sēdes iesniegtajā dokumentā (*lietas 210.-211. lapa*) pieteicējs ir vispārīgi norādījis, ka tiesai jālemj, vai nodarīts nemantiskais kaitējums. Tiesas sēdē pieteicējs ir nedaudz izvērsis savu argumentāciju, skaidrojot, ka nemantiskais kaitējums nodarīts ar neievēlēšanu amatā. Tiesa pieteicējam izskaidro, ka tad, ja viņš

nav apmierināts ar konkursa rezultātu, bet nav lūdzis atlīdzinājumu apstrīdēšanas procesā, tas nav prasāms pirms pabeigta administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības.

[14] Apkopojot visu iepriekš norādīto, tiesa atzīst pārsūdzētos lēmumus par tiesiskiem un pamatotiem, bet pieteicēja pieteikumu – par noraidāmu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, 253. pantu, 289.-291. pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /Persona A/ pieteikumu par Latvijas Universitātes Akadēmiskās šķīrējtiesas 2024. gada 10. jūnija lēmuma Nr. 1-54/8 un Latvijas Universitātes Medicīnas un veselības zinātņu profesoru padomes 2023. gada 11. decembra lēmuma Nr. 19-90.2/24 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I. Butkus